

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Merilni instrumenti in načrtovanje eksperimentov
Course title: Measuring Instruments and Experimental Design

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Tehnologije in sistemi v strojništvu – druga stopnja	Tehnologije in sistemi v strojništvu	prvi	drugi
Technologies and systems in mechanical engineering – second cycle	Technologies and systems in mechanical engineering	first	second

Vrsta predmeta / Course type obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code: TSS 1 UN 7

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Laboratorijske vaje Laboratory work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45			30		135	7

Nosilec predmeta / Lecturer: prof. dr. Ivan Bajsić

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures: slovenski/
slovenian
Vaje / Tutorial: slovenski/
slovenian

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoj za vključitev v delo je vpis v 1. letnik študija.

Prerequisites:

The condition for inclusion in the work is enrollment in the 1st year of study.

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

<ul style="list-style-type: none"> • Pomen in teorija merilne tehnike pri vrednotenju eksperimentalnih rezultatov v znanstvene namene. • Specialna teme iz merilne tehnike s poudarkom na zajemanju in obdelavi izmerkov npr. v mehaniki tekočin in izdelava lastnih merilnih instrumentov. • Osnove načrtovanja eksperimentov. • Enostavni primerjalni eksperimenti. • Faktorsko načrtovanje: 2^k, 3^k. • Dvo in tri nivojski eksperiment. • Regresijski modeli in načrtovanje eksperimentov. • Multiregresijski modeli oin načrtovanje eksperimentov. • Eksperimenti z naključnim faktorjem. • Merilna negotovost in prilagajanje aproksimacijskih krivulj. • Statistični testi pri načrtovanju eksperimentov in obdelavi izmerkov. • Dimenzijska analiza, načrtovanje eksperimentov in obdelava rezultatov. • Vzorčni pogrešek in analiza variance. • Uporaba računalniških programov pri načrtovanju in obdelavi izmerkov. 	<ul style="list-style-type: none"> • The importance and theory of measurement techniques in the evaluation of experimental results for scientific purposes. • Special topics in measurement technology with an emphasis on the capture and processing of measurements e.g. in fluid mechanics and manufacture of own measuring instruments. • Basics of experimental design. • Simple comparative experiments. • Factorial designs: $2k$, $3k$. • Two and three level experiment. • Regression models and design of experiments. • Multi-regression models and experimental design. • Random factor experiments. • Measurement uncertainty and fitting with approximation curves. • Statistical tests in the design of experiments and processing of measurements. • Dimensional analysis, experimental design and processing of results. • Sampling error and analysis of variance. • Use of computer programs in the design and processing of measurement data.
--	---

Temeljni literatura in viri / Readings:

Temeljna literatura/Basic literature

- HRIBERNIK, Aleš (2017). *Tehniške meritve* (zbrano gradivo). Maribor: Univerzitetna založba Univerze v Mariboru. ISBN 978-961-286-022-6.

Priporočljiva literatura/Recommended

- MONTGOMERY, D.C. *Design and analysis of experiments*, 9th edition. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Inc., 2017.
- DIECK, R. H. *Measurement uncertainty: Methods and application*, 5th edition. ISA, 2017.
- FIGLIOLA, R.S. in D.E. BEASLEY. *Theory and Design for Mechanical Measurements*, 7th edition. John Wiley & Sons, Inc., 2019.
- ZLOKARNIK, M. *Scale-Up in Chemical Engineering*, 2nd edition. Wiley-VCH Verlag GmbH & Co. KGaA, 2006.
- SPIEGEL, M. R., J. SCHILLER in R. ALU SRINIVASAN. *Probability and Statistics*, 4th edition. Schaum's outline Series, McGrawHill, 2013.

Cilji in kompetence:

Učna enota prispeva k razvoju naslednjih splošnih in predmetnospecifičnih kompetenc:

- sposobnost samostojnega in ustvarjalnega raziskovalno-razvojnega dela na področju strojništva,
- sposobnost samostojnega spremljanja in kritične presoje najnovejših dosežkov s področja strojništva in širše,
- sposobnost aktivnega pisnega in ustnega sporazumevanja na visoki strokovni kot tudi na poljudni ravni, odvisno od ciljnega občinstva,
- sposobnost timskega dela s strokovnjaki z različnih področij,
- sposobnost učinkovite uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije,
- sposobnost prevzeti odgovornost za lasten poklicni in osebni razvoj,
- sposobnost delovanja v sozvočju s poklicno, okoljsko, socialno in etično odgovornostjo,
- poznavanje pomena priprave eksperimentov in merilno tehničnih metod v znanosti in znanstveno raziskovalnem delu.
- delo v timih in priprava na industrijske poskuse.

Objectives and competences:

The learning unit contributes to the development of the following general and subject-specific competences:

- ability of independent and creative research and development work in the field of mechanical engineering,
- ability to independently perceive and critically assess the latest achievements in the field of mechanical engineering and beyond,
- ability to actively communicate in writing and orally at a high professional as well as at a popular level, depending on the target audience,
- ability to work in teams with experts from different fields,
- ability to effectively use information and communication technology,
- ability to take responsibility for one's own professional and personal development,
- ability to work according to professional, environmental, social and ethical responsibility
- understanding of importance of preparing experiments and measuring and technical methods in science and scientific research.
- working in teams and preparing for industrial experiment.

Predvideni študijski rezultati:

<p><i>Študent/študentka:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • pozna pomen znanstveno-raziskovalnega dela, pozna metodologijo znanstveno raziskovalnega dela; • razvije zavedanje pomena timskega dela pri raziskovanju, • pozna raziskovalne tehnike pri raziskovanju izbranega raziskovalnega problema, • razvije lastne raziskovalne pristope k reševanju najzahtevnejših inženjskih problemov, • zna uporabiti znanje v izvedbi raziskovanja, • razvije raziskovalne sposobnosti, • razvije zmožnost prilagajanja novim razmeram, • razvije zmožnost odločanja.
--

Intended learning outcomes:

<p><i>Students:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • know importance of known research work, know methodology of scientific research work; • develop awareness of the importance of teamwork in research; • know of research techniques in researching a selected research problem, • develop skills for of own research approaches to solving the most demanding engineering problems, • are able to use knowledge in conducting research, • develop research skills, • are able to adapt to new conditions, • are able for decision making.

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none"> • <i>predavanja</i> z aktivno udeležbo študentov (razlaga, diskusija, vprašanja, primeri, reševanje problemov), • <i>avditorne vaje</i>: reševanje problemov, študije primerov, kritično presojanje, diskusija, refleksija izkušenj, vrednotenje, projektno delo, timsko delo, • <i>laboratorijske vaje</i>: praktično reševanje več tipičnih problemov v laboratoriju (na računalniku), • <i>seminar</i>: priprava, predstavitev in uspešen zagovor projektne/raziskovalne naloge, (reševanje problemov, študije primera, kritično presojanje, diskusija, refleksija izkušenj, vrednotenje, projektno delo, timsko delo.
--

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> • <i>lectures</i> with active student participation (explanation, discussion, questions, examples, problem solving), • <i>tutorial</i>: problem solving, case studies, methods of critical thinking, discussion, reflection of experience, evaluation, project work, team work, • <i>laboratory work</i>: practical solving of several typical problems in laboratory (on a computer), • <i>seminar tutorial</i>: presentation and defence of project/research work (problem solving, studies, critical thinking, discussion, reflection of experience, evaluation, project work, team work).
--

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
<p>Načini:</p> <ul style="list-style-type: none"> • laboratorijsko delo (individualno in timsko delo) • izpit 	<p>50 %</p> <p>50 %</p>	<p>Types:</p> <ul style="list-style-type: none"> • laboratory work (individual and team work) • examination